

een landelijke organisatie voor het bedrijven van grootscheepse sabotage volgens de aanwijzingen der Geallieerden. Daartoe diende hij ook een binnenlands zendernet op te bouwen. Uiteraard had hij het gevoel met zijn voorbereidingen op de goede weg te zijn toen hij in juli via de Beer en Scheepstra in contact kwam met de twee BBO-agenten de Goede en Mulholland.

Van de vorming van de burgerverzetsgroepen is niet veel terechtgekomen. Er was weinig tijd voor en die vorming stuitte, schijnt het, nogal op weerstanden waarbij, naar wij veronderstellen, werd opgemerkt dat de *Wehrmacht*, zodra bijvoorbeeld wegversperringen zouden worden opgericht en glasscherven e.d. op de wegen zouden worden gestrooid, onmiddellijk met scherpe represailles zou gaan dreigen zodat men de actie even spoedig zou moeten afbreken als men haar had ingezet. 'Slechts in de provincies Utrecht, Brabant en Limburg is getracht', schreef van Bijnen in oktober, 'het idee in praktijk te brengen', en daarbij zouden 'speciaal in de provincie Utrecht' successen zijn behaald¹ (wij zullen nog doen uitkomen dat de *Wehrmacht* inderdaad met represailles is gaan dreigen en dat die dreigementen effectief zijn geweest).

Bij de omvorming van de Knokploegen tot sabotagegroepen verdeelde van Bijnen het land volgens zijn plan in vier rayons, vier 'gewesten'. Hij benoemde vier ervaren KP'ers tot 'gewestelijk sabotage-commandant', in gewest I (Friesland, Groningen en Drente) E. J. Gernaat, in gewest II (Overijssel en Gelderland) K. Stoove, in gewest III (Zeeland, Noord-Brabant en Limburg) Borghouts ('Peter-Zuid'), in gewest IV (Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht) P. W. Hordijk ('Peter-Noord'); de gewestelijke commandanten kozen provinciale commandanten uit en dezen op hun beurt districtscommandanten; elke districtscommandant ging na, welke KP'ers het geschiktst waren voor de sabotageploegen. Voor de spoorwegsabotage werden de aanwijzingen doorgegeven waarover men het op de Donderdagmiddag-bijeenkomsten eens was geworden (er werden ook talrijke metalen dérailleurs vervaardigd); daarnaast werd met name in Rotterdam (daar had van Bijnen zijn 'vaste' onderduikadres) nagegaan hoe men kon voorkomen dat de Duitsers de toegang tot de havens zouden versperren door schepen tot zinken te brengen in de Nieuwe Waterweg.

Al die voorbereidingen werden niet zonder frictie met Scheepstra getroffen – wij deden al uitkomen dat van Bijnen, zodra het eerste contact met de Goede en Mulholland was gelegd, de sabotage ter hand wilde

¹ J. A. van Bijnen: 'Burgerverzetsgroepen' (2 okt. 1944), (LO/LKP, 4 E).